

[Undervisningsministeren.]

bygning og størrelse, hvorved man er nået frem til et acceptabelt skøn over lærerbehovet også i en lidt fjernere fremtid.

Hele denne del af undersøgelsen er baseret på bestemmelserne i folkeskoleloven af 1958 og læseplansudvalgets betænkning suppleret med de antagelser om udvidelsen af undervisningsperioden o. lign., som var anført i det økonomiske sekretariats betænkning og i kommentarerne til forslaget om bemyndigelsesloven. Som følge heraf er det muligt at sammenligne de to beregninger med hinanden, og hovedresultatet heraf er blevet, at det lærerbehov, som angives af sekretariatet for årene 1970, 1975 og 1980, nok er en lille smule i overkanten sammenlignet med det resultat, vi når til gennem de kommunale undersøgelser. Ifølge den nu foretagne undersøgelse vil der i 1970 være et lærerbehov på 38 500, i 1975 på 43 000 og i 1980 på 47 300. Da begge undersøgelser resulterer i en meget betydelig stigning i lærerbehovet, er denne forskel ikke af væsentlig betydning, så meget mere som begge de to anvendte metoder indeholder visse usikkerhedsmomenter. Tendensen i retning af nedsættelse af den almindelige arbejdstid vil muligvis indvirke på lærernes pligtige timetal, således at der inden den periode, undersøgelsen dækker, d. v. s. inden 1980, vil ske en yderligere nedsættelse, hvilket selvfølgelig vil øge lærerbehovet. Også børnenes timetal vil muligvis blive nedsat, hvilket vil virke i modsat retning. Om hele denne udvikling er det jo ikke muligt at udtale sig med sikkerhed i dag.

Som jeg tidligere omtalte, vil lærermangelen med seminariernes nuværende dimittental og med opretholdelse af de nye bestemmelser om normering af lærerstillinger være bragt ned på ca. 3 000 ledige stillinger i løbet af 1962-63. I 1963 vil der fra seminarierne blive dimitteret ca. 2 000 lærere, i 1964 2 180 og i 1965 2 370. Hertil kommer ca. 50 småbørnslærere årlig. Regner man med et frafald blandt de dimitterede på ca. 15 pct. og med et årligt erstatningsforbrug på ca. 600, vil lærermangelen med den nuværende uddannelseskapacitet i hvert fald være bragt ned på et minimum i 1966-67. Oprettelsen af yderligere 8. og 9. klasser og befolkningstilvæksten i visse kommuner vil muligvis øge behovet noget, men

uanset dette må man regne med, at lærermangelen nu er under kontrol, og at antallet af ledige stillinger ikke vil stige, men som nævnt i 1966-67 vil være bragt ned på et minimum, naturligvis under forudsætning af, at de rationaliseringsforanstaltninger, der i dag er gældende, opretholdes. Dette vil skabe mulighed for, at man efter dette tidspunkt gradvis søger de nu indførte restriktioner ophævet, således at kommunerne får mulighed for at udbygge deres skolevæsen i overensstemmelse med forslagene i den blå betænkning, hvilket har været forudsætningen for den af det økonomiske sekretariat udarbejdede prognose om det fremtidige lærerbehov. Jeg tænker her på spørgsmål som nedsættelse af klassekvotienten, udbygning af specialundervisningen, indskrænkning af overtimeordningen m. v. Det er imidlertid ifølge sagens natur vanskeligt at udtale sig om, i hvilket omfang de enkelte kommuner ønsker og er i stand til at udbygge deres skolevæsen; bl. a. spiller jo her lokalesituationen ind.

Det er imidlertid absolut givet, at en udvidelse af seminariernes kapacitet og dermed en forøgelse af dimittendantallet under alle omstændigheder vil være nødvendig på længere sigt, og den størst mulige forøgelse af antallet af 1. klasser ved seminarierne vil derfor være påkrævet allerede i de kommende år, idet man jo her må gøre sig klart, at oprettelse af et øget antal 1. klasser først vil få virkning i løbet af 3-4 år. Pr. 1. august i år vil der blive oprettet i alt 85 1. klasser ved seminarierne, hvilket er en stigning på 10 klasser i forhold til 1961 og svarer til oprettelsen af 3-4 seminarier. I alt vil dette resultere i 2 550 dimittender årlig. I 1963 vil der blive søgt oprettet 95 1. klasser, altså en forøgelse på yderligere 10 klasser, eller yderligere 3-4 seminarier, og man håber at kunne opretholde dette tal i de kommende år. 95 1. klasser svarer til en årlig dimission på 2 850 nye lærere.

Om det vil være nødvendigt at opretholde et årligt dimittental af denne størrelsesorden i 1970'erne, er det overordentlig vanskeligt at udtale sig om på nuværende tidspunkt. Dette dimissionstal er jo adskilligt større end de tal, der regnes med i det økonomiske sekretariats betænkning. Ministeriet agter imidlertid at føre nøje kon-